

BERT DERCKSEN IS GEBOREN OP 10 NOVEMBER 1960 IN VEENDAM. HIJ WILDE GRAAG GENEESKUNDE STUDEREN, MAAR WERD VIJF KEER UITGELOOT EN WERKTE O.A. ALS AMBULANCE-VERPLEEGKUNDIGE. NA ZIJN MILITAIRE DIENST KON HIJ ALSNOG AAN ZIJN STUDIE GENEESKUNDE BEGINNEN EN SPECIALISIEERDE ZICH IN ANESTHESIOLOGIE. BERT DERCKSEN WERKT ALS ARTS OP DE TRAUMAHELICOPTERENISDAARNAASTFOTOGRAAF. IN 2007 STUDEERDE HIJ AFAAN DE FOTOVAKSCHOOL IN APeldoorn. ZIJN FAVORIETE PLEK IN DE STAD IS DE FOLKINGESTRAAT: "IK VIND HET EEN VAN DE MEEST KLEURRIJKE EN MULTICULTURELE STRATEN VAN DE STAD. DE WERELD IN HET KLEIN, MIDDEN IN GRUNN... WAT WIL JE NOG MEER?"

Voorbij de sensatie

Werken op de traumahelicopter en daarnaast fotografie studeren: wie speelt dat klaar? We spreken met anesthesioloog annex fotograaf Bert Dercksen over ongevallen die ernstig letsel veroorzaken en de impact daarvan op patiënten. Dercksen maakt er een foto/ beeldboek over.

Bert Dercksen (1960) combineert twee professionele carrières. Hij studeerde in 2007 af aan de Fotovakschool in Apeldoorn. Daarvoor fotografeerde hij al 30 jaar als amateur. Maar ook is Dercksen traumahelicopter-arts. "Ik werk aan een beeldboek met Jan Bouwman, die onder andere fotografeert voor het Dagblad van het Noorden. Uit onze samenwerking is een fijne vriendschap gegroeid. Het publiek ziet in de krant vaak alleen de 'rampenfoto's', maar er is zoveel meer. Misschien gaan we ons boek de titel 'Voorbij de sensatie' geven. We hebben afspraken gemaakt met patiënten die geruime tijd geleden door een ernstig ongeval met het Mobiel Medisch Team (MMT) van de traumaheli in aanraking kwamen. Hoe is het hen naderhand vergaan? Wat voor impact heeft het ongeval op mensen zelf en op hun omgeving – familie, vrienden, werk - gehad? Daar zijn we erg benieuwd naar en daarom willen we verhalen van ex-patiënten optekenen en in beeld brengen. Niet op een smakeloze of sensationele manier, maar juist voorbij die sensatie."

ANESTHESIOLOOG / MMT-ARTS

Bert Dercksen kwam in 1993 in dienst van het Universitair Medisch Centrum Groningen, toen nog Academisch Ziekenhuis Groningen geheten. Als anesthesioloog in opleiding, maar hij bleef er werken na het voltooien van die opleiding in 1998. Daarnaast werkt hij sinds 2000 als arts bij het Mobiel Medisch Team (MMT). "Een anesthesioloog beschermt tegen trauma's, dat zijn letterlijk gebeurtenissen die letsel bij een patiënt tot gevolg hebben. Dan kun je denken aan een chirurgische ingreep, een ongeval, of een poging tot zelfmoord. Als anesthesioloog begeleid je een patiënt zo goed mogelijk door zo'n trauma. Het werk houdt dus meer in dan iemand in slaap brengen voor een operatie, wat mensen vaak denken. Dat is niet zo ingewikkeld en waarom zou je daar zolang voor moeten studeren? Nee, je wilt dat iemand de operatie goed doorstaat en – belangrijker – ook weer wakker wordt. In het Gronings noemen mensen het 'wegmaken'. Patiënten zeggen: 'Moakst me weg!' en dan zeg ik: 'Ja, maar ik zoek je ook weer op!'"

ANGST VOOR NARCOSE

De meeste mensen zijn bang om onder narcose te gaan. Bijna iedereen vraagt zich af of hij ook weer wakker zal worden. Dercksen: "Als kind heb je een natuurlijk vertrouwen, maar als je opgroeit en volwassen wordt, dan verloor je het blindelings vertrouwen. Onder narcose gaan staat gelijk aan 'je leven uit handen geven' en de controle aan een ander overlaten. Dat is natuurlijk uiterst eng. Daarbuiten vraag je je af of je wel weer wakker wordt, en of je - ondanks de narcose - pijn zult hebben. Het is mijn taak om mensen vertrouwen te geven en gerust te stellen. Soms zijn een paar woorden, een handdruk of iemand geruststellend in de ogen kijken genoeg. Soms hebben mensen er behoefte aan dat ik precies vertel wat er gaat gebeuren. Op de traumahelicopter heb je die mogelijkheid lang niet altijd, dan ben je hard bezig iemand te redden. Mijn vak is veelzijdig: het biedt me een technische en een intellectuele uitdaging en door het uitoefenen van vaardigheden kan ik met mijn handen bezig zijn. Daarnaast heeft het een heel groot sociaal aspect."

JONGETJES GEVOEL

Chirurgie leek Bert Dercksen ook een mooi, ambachtelijk vak, maar hij heeft toch voor anesthesiologie gekozen. "Ik kende het snelle werken van mijn werk als verpleegkundige op de ambulance. Op een traumahelicopter werken heeft inderdaad ook een sterk 'jongetjes gevoel', het brengt spanning met zich mee," erkent Dercksen. "Je komt als het ware uit de hemel gedonderd, dat is niet alleen spannend, maar het heeft bijna iets mystieks. Het MMT komt gemiddeld drie en een halve keer per dag in actie in de regio Noord. Daaronder vallen de drie noordelijke provincies, alle eilanden behalve Texel, de Noordoostpolder, maar ook Noord-Duitsland, tot Oldenburg en de eilanden Spiekeroog, Langenborg en Borkum. Ons team bestaat uit vier medewerkers: een piloot, een verpleegkundige, een helioperlandingsofficier en een arts. We staan altijd paraat en kunnen binnen twee minuten de lucht in. Doordat de helikopter 240-290 kilometer per uur kan afleggen, en we bijna overal kunnen landen, kunnen we razendsnel hulp bieden."

TRAUMAHELI'S

Behalve Groningen, hebben Nijmegen, Amsterdam en Rotterdam de beschikking over traumaheli's. In 1995 werd in Amsterdam de eerste traumaheli gestationeerd met als doel hulpverlening te bieden in aanvulling op de bestaande ambulancehulpverlening. In 2000 kreeg Groningen zijn eigen MMT. "Het al dan niet inzetten van een traumaheli is natuurlijk lastig te bepalen," vertelt Dercksen. "Daarom zijn er zogenaamde inzetcriteria. We worden altijd gebeld bij grootschalige ongelukken of bij ernstige ongelukken waarbij bijvoorbeeld kinderen betrokken zijn. Nadat 112 gebeld is vertrekken de traumaheli en ambulance tegelijk naar een dergelijk ongeval. Met de ambulance gaat goed opgeleide personeel mee, en materialen zoals beademingsapparatuur en brancards. Als verpleegkundige mag je stabiliseren, beademen en eerste hulp bieden, maar je mag een aantal medisch technische dingen – zoals patiënten onder narcose brengen - niet uitvoeren. Met de traumaheli ben je als arts gauw terplekke en ga je vaak met de ambulance mee naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis waar de patiënt hopelijk verder kan worden geholpen."

FOTOGRAFIE

Het werk op de traumaheli is afwisselend en door de onregelmatige diensten heeft Bert Dercksen vrij op dagen dat anderen moeten werken. "In mijn vrije tijd fotografeerde ik al heel lang als amateur. Een paar jaar geleden besloot ik professioneel met fotografie aan de slag te gaan en volgde een gedegen opleiding. Ik vind, als je iets doet, dan moet je het goed doen. Misschien is fotograferen wel een soort tegenhanger van mijn werk als arts," beaamt Dercksen. "Als arts zie ik veel nare dingen, en daar kan ik goed mee omgaan, maar het is toch mooi om iets ander te doen dat even spanning of tijdsdruk met zich meebrengt. Ik volgde twee jaar lang, twee dagen per week, de fotovakschool in Apeldoorn. Mijn fotografische interesse gaat vooral uit naar het portretteren van mensen 'zoals ze zijn'. In januari neem ik een half jaar vrij en ga ik met mijn vriendin op de bonnefooi naar Zuid-Amerika, Hawaï, Nieuw-Zeeland en Indonesië. Onder andere om te fotograferen."

INDONESIË

Bert Dercksen is half Indisch. Zijn ouders hebben elkaar leren kennen in Bandoeng: "Mijn vader was twintig toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak en heeft in het Nederlandse verzet en ondergedoken gezeten. Na de oorlog was het voor veel mensen lastig om te aarden en zo is mijn vader naar Indonesië vertrokken waar mijn ouders elkaar leerden kennen op een personeelsfeest. Mijn vader was een wat stijve man en hij stond op het feest wat teruggetrokken aan de bar. Mijn moeder en haar zus vonden hem een zielige bleekscheet en hebben lootjes getrokken wie hem zou vragen om te dansen. Mijn moeder won, mijn ouders zijn bijna veertig jaar getrouwd geweest! Helaas zijn ze beide relatief jong gestorven. Door dat gegeven, en door mijn werk als arts, ben ik me bewust geworden van de betrekkelijkheid van het leven. Het kan over een half jaar zo maar ineens afgelopen zijn. Daarom maak ik er in de tijd die ik heb graag zoveel mogelijk van. Voor het beeldboek dat ik met Jan Bouwman wil maken gaan we de komende maanden patiënten bezoeken die een ernstig ongeval overleefd hebben. We gaan bijvoorbeeld naar een opa en zijn kleindochter, die op Ameland een ernstig auto-ongeluk overleefden. We hebben met ze gebeld en ze werken graag mee aan het boek. Nee, we gaan niet met de helikopter naar Ameland, maar met de boot. Opa en kleindochter komen ons zelf van de boot halen, wat op zichzelf al een wonder is. Ik verheug me er op om hen weer te zien en te horen hoe het met ze gaat."